

ОРГАНІЗАЦІЯ КОМПЛЕКСНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ САМОТНІХ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ НА РІВНІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Горбатюк Аліна

Зростання кількості осіб похилого віку та поширення явища самотності серед них актуалізують проблему забезпечення ефективної соціальної підтримки на рівні територіальних громад. Демографічні зміни, пов'язані зі старінням населення, супроводжуються збільшенням кількості осіб, які потребують сторонньої допомоги, соціального захисту та підтримки. В умовах децентралізації саме територіальна громада виступає ключовим суб'єктом організації соціальних послуг, оскільки вона найближче знаходиться до отримувача допомоги та має можливість оперативно реагувати на його потреби [1; 2]. Водночас практика свідчить про наявність низки проблем, пов'язаних із фрагментарністю допомоги, недостатньою координацією між установами, обмеженістю ресурсів та недостатнім урахуванням індивідуальних потреб осіб похилого віку.

Особливої актуальності зазначена проблема набуває в умовах воєнного стану, коли підвищується рівень соціальної вразливості літніх людей, ускладнюється доступ до послуг, а також зростає потреба в комплексній підтримці, що поєднує різні види соціальної допомоги

Мета тези полягає в обґрунтуванні особливостей організації комплексної соціальної підтримки самотніх осіб похилого віку в умовах територіальної громади.

Комплексна соціальна підтримка самотніх осіб похилого віку передбачає інтеграцію різних напрямів допомоги, спрямованих на задоволення як базових, так і соціально-психологічних потреб людини. До основних складових такої підтримки належать соціально-побутова, соціально-психологічна, соціально-медична та соціально-економічна допомога.

Соціально-побутова підтримка включає забезпечення необхідних умов

життєдіяльності, допомогу у веденні домашнього господарства, забезпечення продуктами харчування та засобами першої необхідності. Соціально-медична підтримка спрямована на збереження та покращення стану здоров'я літніх людей, включає профілактичні заходи, медичне обслуговування та реабілітацію. Соціально-економічна підтримка полягає у наданні матеріальної допомоги, пільг та соціальних виплат.

Водночас не менш важливою є соціально-психологічна підтримка, яка спрямована на подолання самотності, підвищення самооцінки, формування відчуття соціальної значущості та підтримання емоційного благополуччя. Недостатня увага до цього аспекту є однією з ключових проблем у практиці соціальної роботи з особами похилого віку. Ефективність організації комплексної соціальної підтримки значною мірою залежить від рівня координації між різними суб'єктами соціальної роботи. До таких суб'єктів належать органи місцевого самоврядування, соціальні служби, заклади охорони здоров'я, громадські та благодійні організації. Взаємодія між ними забезпечує цілісність і безперервність надання соціальних послуг.

У сучасних умовах особливого значення набуває міжсекторальна взаємодія, яка передбачає об'єднання ресурсів і зусиль різних інституцій для вирішення соціальних проблем. Такий підхід дозволяє підвищити доступність і якість соціальних послуг, уникнути дублювання функцій і забезпечити більш ефективне використання ресурсів.

Результати дослідження свідчать, що в практиці територіальних громад соціальна підтримка часто має переважно матеріальний характер, тоді як соціально-психологічні потреби літніх людей залишаються недостатньо врахованими. Такі тенденції знижують ефективність соціальної роботи та не сприяє повноцінній соціальній інтеграції осіб похилого віку.

Важливим напрямом удосконалення організації соціальної підтримки є

впровадження інноваційних форм роботи, зокрема соціальних проєктів, спрямованих на активізацію літніх людей, розвиток їх соціальної активності та розширення соціальних контактів [3]. Такі проєкти сприяють не лише задоволенню потреб, а й формуванню активної життєвої позиції. Крім того, важливу роль відіграє індивідуальний підхід до кожного отримувача соціальних послуг, який передбачає врахування його потреб, можливостей та життєвих обставин, що дозволяє забезпечити адресність і ефективність соціальної підтримки.

Таким чином, комплексна соціальна підтримка самотніх осіб похилого віку є необхідною умовою підвищення ефективності соціальної роботи в територіальній громаді. Її організація потребує системного підходу, що передбачає інтеграцію різних видів допомоги, координацію діяльності суб'єктів соціальної роботи та орієнтацію на індивідуальні потреби отримувачів послуг.

Впровадження комплексних моделей соціальної підтримки сприяє підвищенню якості життя осіб похилого віку, їх соціальній інтеграції, активізації та покращенню психологічного благополуччя. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою інноваційних підходів до організації соціальної підтримки в умовах реформування соціальної сфери та кризових ситуацій

Список використаних джерел

1. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 18. Ст. 73.
2. Слозанська Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорія, практика, перспективні моделі : монографія. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. 471 с.
3. Чайковська М. С. Соціальна активація літніх людей як напрям роботи територіальних центрів соціального обслуговування. *Актуальні проблеми психології та соціальної роботи*. 2019. Вип. 2(14). С. 112–120.